

OBSAH

str.

Kapitola 1. Úvod do studia mezinárodní bezpečnosti **7**

1. Pojetí bezpečnosti 8
2. Bezpečnostní analýza a její aparát 11
3. Objektivní a subjektivní bezpečnost 12
4. Sekuritizace a sektory analýzy 14
5. Bezpečnostní analýza a analýza bezpečnosti 26
6. Závěr 31
7. Prameny a literatura 32

Kapitola 2. ZHN, jaderné zbrojení a odzbrojení **33**

1. Vývoj JZ a jejich nosičů 34
2. Ostatní zbraně hromadného ničení 54
3. Omezování počtů ZHN, dohody a smlouvy 56
4. Zbraně hromadného ničení a terorismus 62
5. Závěr 67
6. Prameny a literatura 71

Kapitola 3. Proliferace ZHN a jejich nosičů **73**

1. Úvod do problematiky 74
2. Základní dokumenty neproliferační politiky 79
3. Mezinárodní aktivity v souvislosti s rozpadem SSSR
a zabezpečením jeho zbraní hromadného ničení 90
4. Závěr 96
5. Prameny a literatura 100

Kapitola 4. Tendence vývoje ve vojenství **101**

1. Historie vedení války, bezpečnost a zbraňové systémy 103
2. Základní tendence vývoje a jejich příčiny 110
3. Použití ozbrojených sil pro prosazení a udržení míru ve světě 116
4. Vývojové trendy 123
5. Závěr 129
6. Prameny a literatura 133

Kapitola 5. Využití kosmu pro vojenské účely **135**

1. Úvod, základní pojmy	136
2. Civilní využití vesmíru	139
3. Vojenské využití, hvězdné války a PVO/PRO 21. století	141
4. Vyvíjené a používané prostředky pro kosmos	152
5. Závěr	156
6. Prameny a literatura	157

Kapitola 6. Zbrojní výdaje a ekonomické zajištění obrany a bezpečnosti

státu	159
1. Úvod	160
2. Ekonomické zabezpečení obrany a bezpečnosti	161
3. Obranné výdaje a ekonomika	171
4. Závěr	181
5. Prameny a literatura	183

Kapitola 7. NATO jako garant bezpečnosti Evropy **185**

1. Historie vzniku, úkoly paktu a jejich vývoj	186
2. Organizace a principy řízení NATO	198
3. Ostatní aktivity NATO	207
4. Závěr	209
5. Prameny a literatura	213

Seznam příloh **215**

Kapitola 1. Úvod do studia mezinárodní bezpečnosti

1. Pojetí bezpečnosti	8
2. Bezpečnostní analýza a její aparát	11
3. Objektivní a subjektivní bezpečnost	12
4. Sekuritizace a sektory analýzy	14
4.1. Sekuritizace	14
4.2. Sektory analýzy	15
4.2.1. Vojenský sektor	16
4.2.2. Politický sektor	17
4.2.3. Ekonomický sektor	20
4.2.4. Společenský sektor	22
4.2.5. Sektor životního prostředí	24
5. Bezpečnostní analýza a analýza bezpečnosti	26
5.1. Analýza obecně	26
5.2. Bezpečnostní analýzy, bezpečnostní studie	28
5.3. Analýza bezpečnosti	29
6. Závěr	31
7. Prameny a literatura	32

Kapitola 2 ZHN, jaderné zbrojení a odzbrojení

1. Vývoj JZ a jejich nosičů	34
1.1. Z historie	34
1.2. Základní pojmy a charakteristiky JZ a ZHN	35
1.3. Etapy vývoje JZ, jaderné zkoušky	37
1.3.1. Etapa do r. 1990	38
1.3.2. Etapa rozpadu bipolárního světa po r. 1990	42
1.3.3. Jaderné zkoušky	45
1.4. Charakteristiky a počty jaderných zbraňových systémů	48
1.4.1. Strategické jaderné zbraně	48
1.4.2. Ostatní jaderné zbraně	52
2. Ostatní zbraně hromadného ničení	54
2.1. Bojové chemické látky (BCHL)	54
2.2. Bojové biologické prostředky (BBP)	55
3. Omezování počtů ZHN, dohody a smlouvy	56
3.1. Jaderné zbraně	56
3.2. Chemické zbraně (CHZ)	60
3.3. Bakteriologické (biologické) a toxinové zbraně	61
4. Zbraně hromadného ničení a terorismus	62
4.1. Jaderné zbraně	62
4.2. BCHL a BBP	64
5. Závěr	67
6. Prameny a literatura	71

Kapitola 3 Proliferace ZHN a jejich nosičů

1. Úvod do problematiky	74
1.1. Definice základních pojmů	74
1.2. Postoje hlavních aktérů k problematice proliferace	76
1.2.1. Postoj USA	76
1.2.2. Postoj RF	77
1.2.3. Postoj EU	78
2. Základní dokumenty neproliferační politiky	79
2.1. Dokumenty, které omezují počty existujících prostředků a stanovují jejich likvidaci	79
2.2. Dokumenty, které brání šíření existujících zbraní a technologií	81
2.3. Dokumenty a aktivity, které omezují možnosti rozmisťování ZHN a vývoje nových zbraní	84
2.3.1. Mezinárodní smlouvy	84
2.3.2. Činnost organizací OSN a smluvních režimů činnosti	84
2.3.3. Vytváření zón bez jaderných zbraní	87
3. Mezinárodní aktivity v souvislosti s rozpadem SSSR a zabezpečením jeho jaderných zbraní	90
3.1. Americký program kooperativního snížení hrozby – CTR	91
3.2. Podíl EU na nonproliferačních aktivitách souvisejících s RF	93
3.3. Jiné aktivity ke snížení rizika šíření vojensky využitelného štěpného materiálu	94
3.4. Likvidace chemických a bakteriologických zbraní	95
4. Závěr	96
5. Prameny a literatura	100

Kapitola 4 Tendence vývoje ve vojenství

1. Historie vedení války, bezpečnost a zbraňové systémy	103
1.1. Historie do 2. světové války	103
1.2. Bipolární svět po r. 1945, studená válka a zbraňové systémy	105
1.2.1. Jaderný monopol USA do r. 1957	106
1.2.2. Etapa a stav vzájemného zaručeného zničení	107
1.2.3. Zkvalitňování SÚS v sedmdesátých letech 20. století	108
1.2.4. Osmdesátá léta a nové JZ na evropském válčišti	108
1.2.5. Poslední etapa studené války - Gorbačov a Reagan	109
2. Základní tendence vývoje a jejich příčiny	110
2.1. Rozvoj vědy a technologií	110
2.2. Změna charakteru válek po r. 1990	111
2.3. Nové doktríny a strategie	113
2.3.1. USA	113
2.3.2. EU a NATO	114
2.3.3. Teroristické organizace (typu al-Kajdá)	115
3. Použití ozbrojených sil pro prosazení a udržení míru ve světě	116
3.1. Války po rozpadu bipolárního světa	116
3.2. Nové typy operací	117
3.3. NATO a ČR při realizaci operací na prosazení a udržení míru	121
4. Vývojové trendy	123
4.1. Prognóza vývoje zbraňových a jiných systémů do r. 2020, s výhledem do r. 2050	123
4.2. Vývojové tendence v oblasti taktiky a strategie vedení války a v přípravě vojsk	124
4.3. Nanotechnologie – revoluce ve vedení válek?	127
5. Závěr	129
6. Prameny a literatura	133

Kapitola 5 Využití kosmu pro vojenské účely

1. Úvod, základní pojmy	136
2. Civilní využití kosmu	139
2.1. Vědecké využití	139
2.2. Jiné, zejména komerční využití	139
3. Vojenské využití, hvězdné války a PVO/PRO 21. století	141
3.1. Průzkumné, spojovací a bojové využití	141
3.2. Protiraketová obrana a kosmos	142
3.2.1. Projekt SDI – Strategické obranné iniciativy prezidenta Reagana	144
3.2.2. Projekt strategické PRO prezidenta Bushe	149
4. Vyvíjené a používané prostředky pro kosmos	152
4.1. Války v Iráku a kosmické síly	154
4.2. Kosmické síly jako druh ozbrojených sil	154
5. Závěr	156
6. Prameny a literatura	157

Kapitola 6 Zbrojní výdaje a ekonomické zajištění obrany a bezpečnosti státu

1. Úvod	160
2. Ekonomické zajištění obrany a bezpečnosti	161
2.1. Základní pojmy a jejich obsah, zabezpečení obranyschopnosti	161
2.1.1. Základní pojmy	161
2.1.2. Ekonomická základna bezpečnosti a obrany	163
2.1.3. Ekonomické zabezpečení obrany státu	164
2.1.4. Ekonomická bezpečnost státu	165
2.2. Řízení NH z hlediska obranyschopnosti a bezpečnosti	166
2.2.1. Obranné plánování a hospodářská mobilizace	166
2.2.2. Civilní nouzové plánování a systém nouzového hospodářství	168
2.2.3. Infrastruktura, státní hmotné rezervy a regulační opatření	169
3. Obranné výdaje a ekonomika	171
3.1. Tendence ve výdajích na zbrojení – tabulky NATO	171
3.2. Plánování obrany	173
3.3. Výdaje na bezpečnost	174
3.4. Rozpočet MO ČR	176
3.5. Náklady na obranu a NATO	180
4. Závěr	181
5. Prameny a literatura	183

Kapitola 7 – NATO jako garant bezpečnosti Evropy

1. Historie vzniku, úkoly paktu a jejich vývoj	186
1.1. Období do rozpadu SSSR a Varšavské smlouvy	187
1.1.1. Stav a poměr sil v konvenčních zbraních	187
1.1.2. Stav a poměr sil v jaderných zbraních v Evropě	188
1.1.3. Použití jaderných zbraní	190
1.2. Období devadesátých let 20. století – rozšíření NATO	190
1.2.1. Hledání nové identity a strategie	190
1.2.2. Redukce počtů ozbrojených sil a jaderných zbraní	192
1.3. Nové poslání NATO ve 21. století	194
1.3.1. Nová organizace po r. 1990	194
1.3.2. 11. září a jeho vliv na strategii NATO	195
1.3.3. Reorganizace r. 2002 – transformace pro 21. století	196
1.3.4. Úkoly NATO a perspektivy vývoje	197
2. Organizace a principy řízení NATO	198
2.1. Principy politiky a rozhodování	198
2.1.1. Konsenzus a společné rozhodování	199
2.1.2. Zvládání krizí	199
2.1.3. Plánování obrany	200
2.1.4. Jaderná politika	201
2.1.5. Hospodářská spolupráce	202
2.1.6. Veřejná informovanost	203
2.2. Organizace NATO	203
2.2.1. Politická organizace	203
2.2.2. Vojenské struktury NATO	205
3. Ostatní aktivity NATO	207
3.1. Organizace a agentury pro oblasti	207
3.2. InSTITUTE partnerství, spolupráce a dialogu	208
4. Závěr	209
5. Prameny a literatura	213